

Tıbbi ve İslamî Yönünden İSTİBRÂ (İdrardan Temizlenme)

İÇİDEKİLER

- 01- Önsöz.
- 03- Tarifler.
- 03- İstincâ, İstibrâ, istinkâ.
- 04- Konun Önemi.
- 05- İstibra Farzdır.
- 06- Müslümanların istibraya dikkat etmeleri lazımdır.
- 07- İdrar damlamasından korunmak.
- 08- İstibrada vesvese.
- 09- İdrar yolları anatomisi.
- 10- Erkek cinsel organlarından gelen sıvılar.
- 11- Mezi hakkında bilgi.
- 12- İşeme fonksiyonu.
- 13- Sıvazlama metodu.

Op.Dr.Mehmet Ali Hatay
Uroloji Uzmanı
KONYA

BİSMİLLAHİRRAHMANİRAHİM

El-hamdulillâhi Rabbilâlemin ves-sâlatû ve selâmu alâ Muhammedin ve alâ alihî ve eshabihi ecmain

Toplumların en büyük sorunlarından biri, bazı sorun olabilecek kavramları küçük fiiliyetler olarak görerek onları göz ardı etmek ile başlar. Bu küçük sorunlar yeri geldiğinde, çok büyük sorumlulukları ve ödevleri yerlerine getirmede bizlere sıkıntı olmaktadır. " istibrâ " konusu da, bu şekilde küçük gibi görünen ancak, ilerletildiğinde kişinin sağlığına ve dinine olan sorumluluklarında büyük yaralar açabilecek konuların başında gelmektedir. Yüce dinimiz İslamiyet, insana temiz olmayı emreder. Temizlik sadece vücutten değil aynı zamanda ruhen de olmalıdır. Dinimiz ile Sağlığımızın en paralelliği burada başlamakta ve her Müslüman bünyede uyanmaktadır. Sağlıklı bir insanın, idrar kanallarını tam olarak temizlemeyişi birçok hastalığa davetiye çıkarmaktadır. Necis olanın vücuttan tam olarak atılması gerekmektedir.

Bir Müslüman'ın sağlıklı ibadetini yerine getirmesi için sığınması gereken en büyük kötülüklerden biri; "vesvese"dir. "And olsun ki, insanı biz yarattık ve nefsinin ona ne gibi vesveseler verdiğini biliyoruz ve biz ona şah damarından daha yakınız" (Kâf, 50/16) ayeti, nefsin vesvesesine işaret ederken; "Şeytan Adem'e vesvese verdi" (A'raf, 7/20; Tâha, 20/120) manasına gelen bir çok ayet de şeytanın vesvesesine delalet etmektedir.

İstibrâ; pislikten uzak olmak, temizlenmek, idrardan sonra gelen sızıntıyı gidermek manalarına gelmektedir. İstibrâ; hareket etmek, yürümek veya öksürmek gibi çeşitli yollarla yapılabilir. Toplumumuzda en çok kabul edilen yöntemler zaten bunlardır. Ancak, istibrâ her zaman bir vesvese sebebi olarak insanın kalbine gelmektedir. Bu duruma iki cihan güneşi Resulullah efendimiz; "Endişe edilecek bir şey yok; o mahz-ı imandır, imanın kuvvetindedir" derlerdi. istibrâ, abdest için vesveseyi kesecek kadar görünen küçük ama etkili bir yöntemdir. Bu kitapta, istibrâ hakkında birçok bilgi bulacak. Küçük şey olarak düşündüğümüz çoğu şeyin aslında, inancımız ve sağlığımız açısından ne büyük sorumluluklarımızı vesvesesiz tam bir teslimiyet ile yerine getirebileceğimizi göreceksiniz.

Daha önce Hakses Mecmuasında makale şeklinde yayınlanan istibrâ konusu nedeniyle birçok Müslüman kardeşimizin yarasına parmak basmış olduk. Birçok tebrikler aldık. Yine bu kardeşlerimizin umumi arzuları ve devamlı istekleri üzerine bu makalelerimizi kitap haline getirmeye karar verdik. Bu hususta yakın ilgi ve alakalarını eksik etmeyen Gonca yayın evi sahibi Sayın Hasan Başpehlivan'a, kitabından faydalandığım hocamız Ekrem Doğanay'a ve beni bu hususta teşvik eden İsmail Coşar hocama, kitabımı tashih eden İslami ve fıkıh yönünden yardımda bulunan Hattap Eren hocama teşekkürlerimi sunarım.

Allah(c.c) onlardan razı olsun derim.
Gayret bizden, Tevfik Allah(c.c) tandır.

Op. Dr. Mehmet Ali HATAY
2012-KONYA

1-İSTİBRÂNIN LÜGAT MANASI

İstibrâ kelime manası olarak, Temizlemeyi, kurtulmayı istemek ve bunun için gayret göstermektir. İstibrânın manası şöyledir: Ayırmak, uzak etmek, küçük tuvaletten sonra idrarından kurtulmak, idrar eserinin tamamen kesilmesini sağlamaktır.

2-TARİFLER:

İstincâ: Büyük ve küçük tuvalet yaptıktan sonra temizlenmeye denir.

İstibrâ: İdrardan ve necasetten temiz olma, kurulanma demektir.(01)(02) istincâ içinde değerlendirilir.

İstintar: İdrarı son damlaya kadar çıkarmak yapılan gayrettir.(03)

İstinka: İdrar yolunda idrar kalmadığına veya vücutta necaset kalmadığına kalbinin mutmain olması demektir.

3-İSTİNCA, İSTİBRA, İSTINKA:

İstinca (Taharetlenme): Sözlükte, Necaseti (pisliği) gidermek manasına gelir.

Fıkıhî anlamda: İnsanın dışı attığı dışkı, sidik, kan, meni, mezi, (cinsel heyecandan sonra meniden önce çıkan saydam bir sıvı) ve vedi (idrardan sonra gelen koyu sarımsı bir sıvı)

gibi necasetlerden su ve ona benzer temizleyici özelliği olan maddelerle temizlenmektedir.

Hanefi alimlerine göre dışı atılan necasetleri eğer çıkış mahallini taşmamış ise temizlenmesi sünnet-i müekkededir. (Mutlaka yapılması gereken sünnet) Etrafa yayılmış ve 4 gr kadar ise sadece su ile temizlenmesi vacip, 4 gramdan fazla ve taşmış ise yıkayarak temizlenmesi farzdır. Diğer mezhep âlimlerine göre her durumda yıkanması vaciptir.

Kişinin çıkardığı kuru gazdan dolayı çıkış mahallini yıkamak alimlerin ittifakı ile gerekmemektedir (1) Ancak sulu ise yıkaması gereklidir..

Resulullah (S.A.S) şöyle buyurur: "Çıkan kuru gazdan dolayı taharetlenen (su ile temizlenen) bizden değildir." (2)

Çıkan kuru bağırsak kurdundan dolayı taharetlenmek Hanefilerce vaciptir. Şafilerece kuru, üzerinde pislik eseri yoksa çıkış mahallini yıkamak müstahap ve sünnettir.

Pislik eseri varsa farzdır (3)

İstinca (taharetlenme) vasıtaları:

- 1- Su. En önemli taharetlenme, temizlenme maddesidir.
- 2- Pisliği giderici taş. kaya parçası, cilde zarar verici olmayan cam, kireç, kömür katı maddeler. Katı madde ile yapılan temizlenme işlevine isticmar denilir. Taharetlenirken başta sakıncalı olmayan katı maddeler veya tuvalet kâğıdı ile üç kez necasetin kabası alındıktan sonra eseri ve kokusu kalmayınca kadar ve temizlendiğine kanaat getirilecek şekilde su ile yıkamak sünnettir.
- 3- İpek, pamuk, kumaş, bez gibi maddeler.
- 4- Tuvalet kâğıdı. Yazı yazmakta kullanılan kâğıtlar yazıya saygısızlık ve israf olarak görüldüğünden taharetlenmede kullanılmayı mekruh olarak görülmüştür. (4) Tuvalet kağıdı daha ziyade kurulanmakta kullanılır. Havlu gibi bir taharet bezi kullanılması daha iyi olur. Taharetlenmede kağıt kullanılırsa ayrıca su ile yıkamak daha iyidir.
- 5- Ekmek, kemik, gibi hürmet edilen şeylerle taharetlenmek doğru olmayıp, mekruhtur.

Tuvalete girme adabı:

- 1- Tuvalete girerken kutsal isimler, kuran ve yazı bulundurmamalıdır. (Muska, Allah Yazılı yüzük, bileklik ve kolyeler)
- 2- Paçaları sıvamalı.
- 3- Kapıya yaklaşırken; "Bismillah, Allah'ım! Şeytandan ve necasetlerden sana sığınırım." denmelidir.
- 4- Sol ayakla girilmeli, sağ ayakla çıkılmalıdır.
- 5- İhtiyaç dışında edebe aykırı açılıp saçılmamalı, Çıplak halde girilmemeli.
- 6- Başkalarının avret sayılan göbek-diz kapağı arasına bakmaktan ve başkalarının örtülmesi gereken yeri göreceği şekilde açılmaktan sakınmalıdır.
- 7- İster kırda, ister tuvalette olsun önü ve sırtı kibleye gelecek şekilde oturmamalıdır.
- 8- Rüzgârın esintisine karşı idrarını yapmamalıdır. Bu idrar sıçramasına neden olur ve bundan sakınmak gerekir.
- 9- Yola, yol kenarlarına, başkalarının kapı ve duvarlarına, Cami ve kabristan yakınlarına, gölgeliklere, meyveli ağaçların altlarına, karınca ve diğer haşarat deliklerine, abdest ve gusül alınan yerlerde, geri tepecek şekildeki sert yerlere idrar ve tuvalet yapmak mekruh görülmüştür.
- 10- Zaruret dışında ayakta idrar yapmamalıdır. Tıbbi açıdan zararlı olduğu gibi, dini açıdan da kaba davranış ve edep dışı olarak görülmüştür.
- 11- İhtiyaç dışı açılıp saçılmamalıdır.
- 12- Tuvalette başkalarının göreceği şekilde oturmamalıdır.
- 13- Klozet denilen alafranga tuvaletlere zaruret olmadan oturmamalıdır. Bağırsakların boşalması tam olarak sağlanmadığından tıbbi zararları olduğu gibi, genel yerlerdeki klozetlerin bulaşıcı hastalıkları bulaştırdığı için sakıncalıdır. Yaşlılıkta, dizlerin kırılmamasında, bel hastalıklarında kullanılabilir.
- 14- Tuvalete çömelerek oturmali ve sol tarafa meyledilmelidir. Bu oturuş bağırsakların ve mesanenin tam boşalmasına neden olur. Böylece kabızlık ve artık idrarın kalma gibi bir durumu olmayacaktır. İdrarın tam çıkmaması, mesanede kalması mesane iltihabı ve taş oluşumuna neden olacağını unutmayın.
- 15 - Tuvalette uzun kalmamalıdır. Mesane ve bağırsaklar tam boşalmadan kalkmamalıdır.
- 16- Tuvalette konuşulmamalı, selam almamalı, selam vermemeli, dini konuları düşünmemelidir. Edep yerlerine, idrar ve büyük tuvaletine bakmamalı, tuvalet içine balgam ve sümük atmamalı, çevresini ve tuvalet taşını temiz tutmalıdır.
- 17- Sağ elle su dökmeli sol el ile ön ve arka necaset mahallini pislik eseri bırakmadan yıkamalıdır. Vesvese yapılmamalıdır. Yıkama esnasında suyu çarparak değil yukarıdan aşağı doğru akıtmak suretiyle yıkamalı ve sıçramalara dikkat edilmelidir. Bunun için kullanmaya en uygunu ibrik veya aç-kapa başlıklı taharetlenme hortumudur.
- 18- Tuvalet kâğıdı ile veya havlu ile kurulanmalıdır.
- 19- Ayakta idrar yapmak ve penisin ucunu ıslattığı parmağıyla silmesi uygun değildir. Necasetin yayılmasına sebep olur.
- 20- Başkalarının göremeyeceği şekilde bir iki adım atarak, öksürerek veya sol tarafa eğilerek İstibra yapmak (idrarin son damlasını çıkartmak) vaciptir. Son idrar sızıntısının dışarıya atılmasını gerçekleştiren bu hareket birkaç kez tekrarlanmalıdır. Çıkan ıslaklığı cilde, elbiseye bulaştırmadan oturup yeniden yıkanmalıdır. Taharetlenme bu şekilde tamamlanmış olur. Bundan sonraki konuda

"İSTİBRÂ" geniş bir şekilde anlatılacaktır. Tarif edeceğimiz İstibrâ usulü ile artık adım atmaya ve öksürmeye gerek kalmayacaktır.

21- Çıkarırken sağ ayakla çıkmalı ve şu dua yapılmalıdır. "Faydalı olanı vücudumda bırakıp, zararlısını dışarıya attıran Rabbime sonsuz hamd ve sena olsun." demelidir.

4-KONUN ÖNEMİ

Erkeğin istibrâ yapması farzdır.(04) Kadının istibrâ yapmasına gerek yoktur. Açıklaması ileride gelecektir. İstibrâ yapmadan, idrarın son damlalarını çıkarmadan hemen alınan abdest sonunda çok azda olsa idrar damlasının çıkması abdesti bozar. Veya idrar çıkış deliğinde bir yaşlılık görülürse abdest bozulur.(05)

Burada önemli olan ıslaklığın görülmesidir. Islaklık his edilmesi başka ıslaklığın görülmesi başka şeydir. Çünkü ıslaklık ve yaşlık her zaman için hissedilmesi mümkündür. Bilhassa vesveseli kişilerin bunlara dikkat etmesi gerekir. İdrar deliğinde ıslaklık olduğunu anlamak için cinsel uzvunun ucuna kuru bir taş veya kurutma kâğıdı konulur eğer bu konulan şey ıslanırsa ıslaklık var demektir.

İdrar damlası ile delik ucundaki ıslaklık aynıdır.(06)

İdrar damlaması veya idrar deliği ucundaki ıslaklık varsa, bu şekilde alınan bir abdest ile yapılacak ibadetler, özellikle namaz sahih olmaz. Abdest alınmadan yapılan ibadette geçersiz olur. Abdest, namazın en önemli şartı olduğundan dolayı namaz kılınmamış sayılır. Bu bakımdan konu son derece önemlidir.

5-İSTİBRÂ FARZDIR

İdrar sızıntısının kesildiğinde kalbi kanaat getirinceye kadar yapılması gereken istibrâ farzdır.(07) Şayet kalbi idrarın kesildiğine kanaat getiriyor ve bu durum kendisinden vesvese sebebiyet vermiyorsa vaciptir. İstibrâdan sonra bir şey çıkmayacağına kesin bir surette eminse istibrâ yapması menduptur. (Yapılması halinde sevap yapılmadığı zaman günah olmayan şey)

Abdestini titizlikle alıp namazını huşu (Allah korkusu ile kalbin titremesi) ve gönül huzuru içerisinde kılmak isteyen müslümanın bu konuya çok dikkat etmesi gerekmektedir.

İstinka: İdrar yolunda idrar kalmadığına veya vücutta necaset kalmadığına kalbinin mutmain olması demektir.

Bu hususta hadisi şerifler şöyledir:

تَنْزَهُوا عَنِ الْبَوْلِ فَإِنَّ عَاتَةَ عَذَابِ الْقَبْرِ مِنْهُ.
إِتْمَقَ الْبَوْلَ فَإِنَّهُ أَوْلُ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَيْدُ فِي الْقَبْرِ.
إِنَّ أَحَدَكُمْ يَعْدَبُ فِي قَبْرِهِ فَيَقْلُ إِنَّهُ لَمْ يَكُنْ يَتَدَّ عِدَّ بَوْلِهِ.

(I) İdrardan korununuz çünkü kabir azabının hemen hepsi ondandır." (08)

Çünkü kişi idrardan korunmazsa namazı batıl olur ve günaha girer. Dolayısıyla istibrâ yapmadığı için büyük günaha girmiş olur.

(II) İdrardan çok iyi korununuz. Çünkü kulun kabir de en önce hesaba çekileceği şey odur."

İstibrâya önem vermeyen namazına önem vermemiştir. Bu Lakaydilik kişiyi cehenneme sürükler.(09)

(III) "Muhakkak ki, sizden birinize kabrinde azab edilir. Şüphesiz idrar yaptığı zaman istintar etmezdi denilir". (10)

İdrarın son damlasını çıkarmak için çaba harcamak demektir.

إِذَا بَلَ أَحَدَكُمْ فَلْيَتَرَّ ذَكَرَهُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ
وَبِجَاحِدٍ مِنْ ضَعْفَةِ الْقَبْرِ لِنَجَا سَعْدٍ وَلَقَدْ ضَمَّ ضَمَّةً لِيَحْتَلَمَتْ
مِنْهَا أَضْنَاعَهُ مِنْ أَرَا الْبَوْلِ.
مَا بَلُّ أَقْوَامٍ يُصْنِي نَمَهَنَا لَا يَحْسِنُونَ الطُّهُورَ فَأَنَّمَا
يَلِيسُ عَلَيْنَا الْقُرْآنَ أَوْلَتْكَ.

(IV) "Sizden biriniz idrarını yaptıktan sonra zekerini üç defa kuvvetle çeksin." (11)

Abdullah b.Abbas:"Resulullah bir kabrin yanından geçerken azab gören iki insan sesi duydu.

"Bunlar azab görüyorlar. Hem azab görmeleri büyük bir şey için değil; Biri idrarından istibrâ etmezdi, diğeri de koğuculuk (Laf getirip götürme) ederdi." (12)

Bu Hadis-i Şeriflerden anladığımızı göre kişi ibadetlerine ne kadar dikkat ederse etsin, ihlâs ile yaparsa yapsın hatta Hz.Saad b. Muaz gibi düzeyde bir sahabe olsa da istibrâya dikkat etmezse Allah(C.C) onun cezasını kabir azabı şeklinde veriyor. İşte örneği;

(V) "Eğer kabrin sıkmasından bir kimse kurtulsaydı muhakkak ki Sad kurtulurdu. Vallahi öyle bir şiddetle sıkıştırıldı ki onun tesiriyle eğe kemikleri birbirine geçti.(Bu durum) onun sidiğın eserinden sakınmamasındandır." (13)

Taberi'nin İbn-u Ömer(R.A) den rivayet ettiğı bir hadiste söyle buyrulur: "Bir adam kabre konulur hemen iki melek ona gelip "Muhakkak biz sana bir darbe vuracağız" dediler. Hemen öyle bir vuruş vurdular ki kabir ateşle doldu. Bundan sonra onu bıraktılar. Nihayet ayılıp korkusu gidince Meleklerle sordu:

- Bana bu darbeyi hangi suçumdan dolayı vurdunuz?

- Şüphesiz sen bir defa abdestsiz namaz kıldın. Birde mazlum bir adamın yanından geçtiğinde sen ona yardım etmedin cevabını verdiler. (14)

Burada anlatılan Müslüman bir kişidir. Zira bilerek abdestsiz namaz kılmak insanın küfre götürür. Demek ki kişi abdestine dikkat etmemiştir, İstibrâya ehemmiyet vermemiştir. Abdestsiz namaz kılındığından dolayı azaba maruz kalmıştır.

6-MÜSLÜMANLARIN İSTİBRÂYA DİKKAT ETMELERİ GEREKMEKTEDİR

Namaz kılan Müslümanların istibrâya çok dikkat etmesi gerekir. Bugün ekseri Müslümanlar namaz kılmıyorlar, kılanların çoğı da istibrâya dikkat etmedikleri için namazları sahih (kabul) olmuyor. Bu sebeple abdestsiz namaz kılanlar bir hayli fazladır. Hatta birçok imam bu duruma lakayt kaldığı için kendi namazları sahih olmadığı gibi cemaatin namazını da ifsat ederek büyük bir vebal altına girimektedirler.

İdrardan sakınmayıp İstibrâ yapılmadan alınmış bir abdestle namaza durup imam arkasında namaz kılanın cemaate nasıl zarar verdiğini şu Hadis-i Şerif bize gösteriyor. "Resulullah (s.a.v) bir sabah namazını kıldırırken şüpheye düşüp yanıldı. Namaz kılınca söyle buyurdu:

(VI) "-Bir takım kimselere ne oluyor ki bizimle beraber namaz kılıyorlar da taharetlerini güzel yapmıyorlar. Bize Kuranın karıştırıp okuyamaz hale getiren ancak işte onlardır." (15)

إِنَّمَا لَيْسَ عَلَيْنَا صَلَاتَنَا قَوْمٌ يَحْضُرُونَ الصَّلَاةَ بِغَيْرِ
طُهُورٍ مَنْ شَهِدَ الصَّلَاةَ فَلْيُحْسِ الطُّهُورَ.
إِذَا رَادَ أَحَدَكُمْ أَنْ يَبُولَ فَلْيُرْتَدِّبْهُ لِمَوْضِعِهِ.
نَهَى رَسُولُ اللَّهِ أَنْ يَبُولَ قَائِمًا.

(VII) "Bizim namazımı karıştıranlar ancak abdestsiz gelen kimselerdir. Her kim namaza gelirse abdestini güzel alsın." (16)

Bilmemek özür sayılamayacağına göre gönül huzuru ile sahih bir namaz kılmak ve içimizdeki vesveseleri atmak için bu hususa çok dikkat etmemiz gerekmektedir.

İstibrâ yapmayı ilmihal kitaplarımız yeterince ele almamaktadır. Bazı ilmihal kitapları istibrâyı kurulanma olarak tarif etmişlerdir ve bu hususta fazla malumat vermemişleridir. Hâlbuki tenasül uzvunu yıkandıktan sonra kurulanmayı, idrar kesilmesini sağlamak için yapılan gayretleri kapsayan istibrâyı aynı manaya almak mümkün değildir.(17)

Çünkü istibrâ idrar damlasının sızıntısını gidermek veya kesmektir.

Yürümek, öksürmek sol tarafa yatıp uyumak şeklinde istibrânın yapılacağı kaybeden fıkıh kitapları (18) bunların yapılmasının ne kadar zor olduğunu ve pratik olmadıklarını hesaba katmamaktadırlar. Çünkü buna göre tuvaletteki kişi yapabileceği istibrâ usulü ancak öksürmektir. Yürümek ve sol tarafa yatıp uyumak uygulanabilir metotlar değildir. Üstelik külotla damlayacağından dolayı sık, sık külot değiştirme gibi bir mahsurları da vardır. Diğer yandan uyumak cemaati kaçırmak gibi diğer bir mahsuru da beraberinde getirir Külotla damlayan idrar avuç içi büyüklüğünden küçük olursa kılınan namaz mekruh olur. Avuç içinden büyükse namazı ifsat eder.(19) Çok defa öksürük istibrâ için yeterli değildir.

Bilmemek özür sayılamayacağına göre gönül huzuru ile sahih bir namaz kılmak ve içimizdeki vesveseleri atmak için bu hususa çok dikkat etmemiz gerekmektedir.

7-İDRAR DAMLAMASINDAN KORUNMAK

İdrardan gereği gibi korunmak için şu tedbirlerin alınması gerekir;

1- İdrar sıçramasını önlemek.

İdrar sıçramasını önlemek için bir çukurun tam ortasına yada tuvalet deliğinin tam ortasına yapılmalıdır.(En iyisi oturarak idrar yapmaktır)

مَنْ حَدَّثَكُمْ أَنَّ النَّبِيَّ كَانَ يَبُولُ قَائِمًا
فَلَا تُصَدِّقُوهُ مَا كَانَ يَبُولُ إِلَّا قَاعِدًا.
إِنَّ مِنَ الْجَفَاءِ أَنْتَبُولَ وَأَنْتَ قَائِمٌ.
نَهَى رَسُولُ اللَّهِ أَنْ يَبُولَ قَائِمًا.

(VIII) "Sizden biriniz idrar yapmak istediği zaman, idrarı için müsait bir yer bulsun." (20)

Bu sebeple banyoda yıkanırken idrar yapmak mekruh görülmüştür

Reddül Muhtarda "Kendi abdest aldığı yere idrar yapması mekruhtur." (21) kaydı vardır.

Ebu Davud'dan nakledilen bir hadis şöyledir. "Sakin biriniz hamamda yıkandığı yere idrar yapmasın çünkü umumiyetle vesvese bundan doğar."

Bu hüküm idrara kaçacak yol olmadığı ve zemin sert olduğu zaman ki durumdur. Banyo yapan kimse idrardan üzerine bir şey sıçradığını zanneder ve bundan vesvese alır. Rüzgâra karşı idrar yapmakta böyledir. İbn-u Mace şu ilavede bulunuyor, "Ben Yezid oğlu Muhammed'ten duydum kendisi Muhammed Ettenafi'nin oğlu Ali şunu söylediğini duymuş Diyor ki "Hadiste geçen idrarın yasaklandığı yıkanma yeri toprak çukurudur. Şimdi ise öyle değildir. Duş zeminleri cas,alçı ve ziftenliyor idrar su ile giderilebiliyor. Bundan böyle duşta idrar yapmanın bir sakıncası yoktur. (22)

Bu arada şunu da hatırlatalım. Klozet denilen alafranga tuvaletlere ayakta olmamak şart ile idrar yapmanın bir mahsuru olmaması gerekir. Fakat bu tuvaletlerde idrar kesesi ve bağırsakların tam boşalmasını sağlayamadığından tercih edilmemeli.

Çömelip oturmayacak olanlar ve diz problemleri olanların, tansiyon problemi olanların alafranga tuvalet kullanmasında bir mahsur olmadığı gibi faydalı bir şeydir,

Diğer yönden genel tuvalet yerlerdeki klozetlerin cinsel yoldan yayılan hastalıkları bulaştırması bakımından mahzurludur.

2-Ayakta idrar yapmamalıdır.

Özürsüz olarak ayakta idrar yapmak mekruhtur. Bu hususta Peygamberimiz(a.s) şöyle buyurur:

Hz.Aişe(r.ah) "Kendisine kuran nazil olmaya başladığından beri, Resulullah (A.S) ayakta idrar yapmamıştır." (23)

Yine İmam Ahmed'in, Tirmizi'nin (1 ci cil 226 cı sayfa),Nesainin (307 nolu hadis) ve ibni Mace nin tahrir ettiği hadiste Aişe (r.ah) demiştir ki:

(IX) "Size Nebiyy-i Azam (s.a.s) a ayakta işediğini kim haber verirse inanmayın mutlaka oturarak abdest bozardı." (24)

Abdullah İbn-u Mesudun (R.A) şöyle rivayet ettiği olmuştur:

(X)"Şüphesiz ki ayakta abdest bozmak cefadandır" (25)

Hz.Cabirden (R.A):

(XI)Resulullah(s.a.s) ayakta idrar yapmayı yasakladı" (26)

Bazı âlimlerde ayakta yapmayı caiz görmüştür ve ayakta idrar yapmaya ruhsat vermişlerdir. Dayandıkları isnat şu hadistir:

Hz.Huzeyfe'den (r.a) "Bir gün peygamber(s.a.s) bir kavmin çöplüğüne vardı ve oraya idrarını yaptı" (27)

Ayakta idrar yapmayı mekruh gören ulema bu hadisi şerif karşısında şu tevili yapmışlardır:

1- Kadı İyaz'ın beyanına göre Uzun zaman oturan efendimiz in (a.s) idrarı sıkıştırmış ve uzağa gidememiş hemen ayakta idrarını yapmıştır

2- Resulullah(s.a.s) dizindeki veya belindeki bir hastalıktan dolayı idrarını ayakta yapmıştır.

3- Çöplükte müsait bir yer bulamamıştır.

4- Bir ihtimalde ayakta idrar yapmanın caiz olduğunu göstermek için yapmıştır.

Bu Hadis-i Şeriflerden çıkarılan sonuçlara göre ayakta idrar yapmak mekruhtur. Bu mekruhuluk harama yakın olmayıp kerahat-i tenzihiyyedir.(28)

Çömelerek idrar yapmanın tıbbi yararı şöyledir:

Çömelince karın kasları kasılır, dizler karına tazyik yaparlar dolayısıyla mesane baskı altında kalır.

İşeme sonucunda mesane tam boşaldığından mesanede artık idrar kalmaz. Mesane tam boşalır. Bu ise idrar yolları iltihabını ve mesane taşlarını oluşmasını önlediği gibi prostat hastalığı olanlarda şikâyetlerin azalmasında etkili olur.

Çömelerek idrar yaparken hafif sol tarafa meyil edilmelidir. İleride görüleceği gibi idrar yollarının anatomisine (yapısına) en uygun olan bu pozisyonda idrar yollarının ve mesane tam boşalması mümkün olmaktadır

8-İSTİBRÂDA VESVESE

İstibrâ hususunda insanlar değişiktir. Herkes kendi durumunu bilir. Bazı kimselerin idrar akıntısı hemen kesilir. Bu kimselerin abdestini hemen almaları caizdir. Bazılarının akıntıları daha fazla sürer. Bunların istibrâ yapmaları farzdır.

Her şeye rağmen evham yapıp vesveseye düşenlerin yapacakları bir korunma çaresi de şudur: Bir kâğıt parçasını ya da bir pamuk parçasını bükerek tenasül uzvunun dış deliğinden itibaren yarım santim içeri koymaktır. Pamuk dış taraftan görülmemelidir. Zira idrar yaşlılığı pamuğun dışarısına sıçrayacak olursa abdesti bozar. Her idrar yaptıktan sonra pamuk değiştirilir ve yerleştirilir. Tek mahsuru pamuk veya kâğıt parçasında mikrobik hastalıkların bulaşabilmesi ve nadir olsa da bu maddelerin kalıntısının idrar torbasına kaçmasıdır.

Uygulanan istibrâdan sonra külotu su serpmek vesveseyi kıran diğer bir uygulama çeşididir. Hissedilen yaşlılığın serpilen sudan ileri geldiği kanaati hâsıl olur.

İstibrâ konusunda bizim tavsiye edeceğimiz ve kesin sonuç veren "Sıvazlama" metoduna geçmeden önce idrar yollarının anatomisine bir göz atmanın faydalı olacağı kanaatindeyiz.

9-İDRAR YOLLARI ANATOMİSİ

İdrar, böbrekten süzöldükten sonra göbek altında mesane denen idrar torbasında toplanır. İdrar torbası ile idrarı çıkaran delik arasında uretha denen idrar kanalı bulunur. İşte istibrânın tatbik ettiği organ bu olup uzunluğu erkekte 16-18 cm ve 8 mm çapında, kadın da 2,5-4 cm uzunluğunda ve 8 mm çapındadır. Kadının idrar kanalının kısa olması ve yapısal doğrultusunun düz olmasından dolayı kadınların istibrâ yapmaları gerekmez. Çünkü kısa boyu ve yer çekimi kuvvetiyle içerisinde idrar kalıntısı olmaz. Bu sebeple kadınlar idrar yaptıktan sonra biraz beklerler. Taharet yapıp kurulanırlar. Böylece idrar damlaması olmaz. Fakat erkekte durum farklıdır. Zira idrar yolunun yapısından ve erkeklerde prostat organından dolayı idrar yaptıktan sonra idrar kanalında her zaman bir miktar idrar kalıntısı bulunur.

İdrar kanalının bir diğer görevi ise meniye (sperma) dışarı atmaktır. Yani idrar atılımı ile meni atılımı aynı kanal ile olur

İşeme kanalı idrar torbasından hemen sonra prostat denen salgı bezinin içerisine girer. Daha sonra aşağıya doğru ilerler. Burada yönü dikeydir. Sonra aşağı ve öne doğru seyrederek ve tenasül organının içerisine girer. İdrar çıkış deliğinde sonlanır.

İdrar atım kanalında 4 dar ve 3 geniş yer vardır. Normal hallerde idrarın akmasını engelleyen 2 adet büzücü kas bulunur. Bunlardan birisi mesanenin hemen çıkışında, diğeri de prostat girişindedir.

Bilhassa prostat girişinde olan dış büzücü kas idrar atılmasında ve damlamada önemli etkisi vardır. Bu kasın hastalıklarında veya beyin, omurilik gibi nörolojik hastalıklarda, kuvvetli öksürme, ağır kaldırma gibi zorlama hareketlerinde idrar tutamama şikayetleri olur. Bunun nedeni idrar tutucu büzücü kasın görev yapmamasıdır. Bu durumda özürülü namaz kılma durumu gündeme gelir.

İşte idrar kanalını bu yapısal doğrultusu ve büzücü kasların fonksiyonu nedeniyle idrar kanalında her zaman bir miktar artık idrar kalır. Bu artık idrar normal idrar yaptıktan bir müddet sonra damla şeklinde dışarı akar. Bu durum istibrâ yapılmasını gerekli kılar.

10-ERKEK TENASÜL UZVUNDAN GELEN SIVILAR

Erkek tenasül uzvundan (Penis) dört nevi sıvı gelir

1- İdrar

2- Vedit: İdrar yaptıktan sonra gelen sarı kalın idrar damlasıdır idrarın bittiğini gösterir. Bir hastalık belirtisi değildir.

3- Meni: Kirlili beyaz renkte koyu katı kıvamda, hamur kokusundadır. Üreme fonksiyonu ile ilgili tohum hücrelerini (sperm) taşır.

4- Mezi: idrar atım yolundaki bezlerin ve prostat dokusunun salgısından meydana gelir. Genelde büyük tuvaletten sonra makata fazla dokunduğumuzda gelir. İnce, beyaz, miktarı az, saydam bir sıvıdır. Cinsel heyecandan sonra akar. Salya gibidir.

11- MEZİ HAKKINDA BİLGİ

Bu akıntı mezi veya zevk suyu, heyecan suyu dediğimiz akıntıdır. Normal fizyolojik bir akıntı olup bir hastalığı göstermez.

Bu salgıyı kesmenin çaresi ilacı, tedavisi yoktur. Çünkü normal fizyolojik bir akıntıdır. Karşı cinsle yakın temas, hatta düşünme sonucu bile olur. Güzel bir yemeğin görülmesi veya düşünülmesi nasıl ağız sulanmasına neden oluyorsa bu akıntıda böyledir.

Bilhassa cinsel dürtülerden sonra görülür. Kitap, dergi, gazete televizyon gibi erotik yayınlardan olumsuz etkilenme bu akıntının başlıca sebebidir

Salya gibi beyaz berrak ve incedir. Aynı nezledeki sümük gibidir. Miktarı da azdır. Cinsel birleşmeden önce ve cinsel haz duyulunca gelir. Büyük tuvalet sırasında ve ıkınma sıkınmalar sırasında da gelebilir. Sebebi cinsel birleşme sırasında kayganlaşmayı sağlamaktır. Bu akıntı olmasaydı cinsel birleşme çok zor olur ve insanlara acı verirdi.

Bir zararı yoktur. Sadece can sıkıcıdır. Belsoğukluğu ile alâkası yoktur

Bazen de bu salgıyı meydana getiren bezlerin iltihaplanması veya üşütme, ağır kaldırma gibi hareketlerden sonra gelebilir. Bekâr erkeklerde sık, sık gelen bu sıvı normal bir akıntıdır.

Bu dört sıvını hepsi abdesti bozar. Sadece meninin gelmesi gusül abdesti almayı gerektirir. Diğerleri gusül abdesti almayı gerektirmez.(26) Bu sıvıları tanımayan birçok gencin, meziden dolayı gusül abdesti alarak her gün yıkanma sebebi ile üşütmelerine şahit olmuşuzdur.

12-İŞEME FONKSİYONU

İdrar yapma isteği gelince, karın kasları kasılarak idrar kesesine baskı yapmak suretiyle mesanenin kasılmasına neden olur. Beyinden gelen sinirsel emirlerin ve omurilikteki işeme merkezi sinirsel uyarımla mesane çıkışı büzücü kası gevşer ve idrar kanala geçer ve buradan dışarıya tazyik ile atılır.

İdrar bitince bu olayların tersi olur. Mekanizma geriye doğru çalışır. Büzücü kas kasılır, mesane ile idrar kanalının irtibatını keser. Bu sırada penis kökündeki kaslar bir iki defa kasılarak kanal içerisindeki kalıntı idrarı ileri sevk ederek dışarı atmaya çalışır. Fakat bir miktar idrarın kanalda kalmasına engel olamaz.

İşte yapılacak istibrânın amacı, bu artık idrarı dışarı atmaktır. Bazı kimselerde bu kanal biraz beklemekle boşalır. Bazı kimselerde kesilmez damla, damla akmaya devam eder. Bu kalıntı idrarın kesilmesinden önce abdest alınır, daha sonra idrar damlayacağı için abdest bozulur ve kılınacak namaz sahih olmaz.

13-SIVAZLAMA METODU

İstibrâ amacı için yapılan sıvazlama metodu şöyle uygulanır:

İdrar yaptıktan sonra biraz beklenilir. Bu arada büyük tuvaletten sonra temizlenme yapılır Bu işlem daima istibrâdan önce yapılmalıdır. Çünkü temizlenirken refleks olarak büzücü kas gevşer ve bir miktar idrar, idrar kanalına geçer. Böylece daha önce istibrâ ile boşaltılan idrar kanalı yeniden artık idrar ile dolar. Sonra bir iki defa öksürülür.

Öksürmekle karın kasları kasılır ve mesaneye baskı artar. İdrar kalıntıları dışarı atılır. Bundan sonra sol elin işaret orta ve yüzük parmakları orta parmak hafif ileride olacak şekilde makattan (büyük tuvaletin geldiği delik) itibaren öne doğru testis torbasının arka ve altına kadar, orta hatta baskı ile sıvazlanır. İşaret ve yüzük parmakları yanlardan kanalı sıkıştırarak orta parmağa yardımcı olur. Dolayısıyla idrar kanalındaki artık idrar tenasül organına geçirilir.

İkinci kademedede penis kökünden idrar çıkış deliğine kadar parmak uçları torbanın arka yüzündeki işeme kanalını kavrayarak tazyikle ileri doğru sıvazlanır.

En son olarak penis baş kısmı, bas ve işaret parmağı ile sıkılır ve kalıntı idrar damlaları dışarı atılır. Bu işlem bir kaç defa tekrar edilir ve idrar çıkış deliği su ile yıkanıp bir havlu ile kurutulur. Artık penise vurulmaz, çünkü refleks olarak idrar mesaneden idrar kanalına geçebilir ve artık idrar oluşturur. Buda damlamaya sebebiyet verir.

İstibrâ bitmiştir. Artık idrar damlaması olmaz, zira idrar kanalı boştur. Şeytanın vesvesesine aldanmak doğru değildir. Kanalda idrar kalmamıştır. Bu nedenle idrar damlaması da olmayacaktır. Bu kesin bir sonuçtur. Artık tuvaletten çıkılıp gönül rahatlığı ile abdest alınıp namaz kılınabilir.

KAYNAKLAR

- 01-El-Mavarid Sh.82,Mevlüt Sarı
- 02-Yeni Kumus Sh.19 Bekir Topaloğlu
- 03-Kamus tercümesi Asım Molla
- 04-Büyük İslam İmihali Sh.60 Ömer Nasuhi Bilmen İbn-i Abidin 1/8 356
- 05-Age Sh.60
- 06-Reddül-Muhtar Alled dürrül-Muhtar Sh.594 Ahmet Davutoğlu Nimetül İslam Sh.89
- 07-Nimetül İslam Sh.43
- 08-İbn-i Mace 348 Nolu Hadis
- 09-Cami-i Sagir ve Şerhi Sirac-ı Münir et-Tebarani İstinadı Hasendir (7605)
- 10-Kamus Tercümesi Asım Molla Kamus elmuhihi 1/665
- 11-İbn-i Mace 326 nolu hadis Beyhakki s.Kübra 552
- 12-Sahih Buhari Muhtasarı Tecrid-i Sarih Cilt 1 Sh.175
- 13-Sünen-i Nesai 4/101-102
- 14-Ramuzul Ehadis üdhile kelimesi
- 15-Sünen-i Nesai 2.cüz 156
- 16-Camiüs Sağir "innema" kelimesi Ebu Ravhul Kelamiden
- 17-Nimetül İslam Sh.42 Sönmez Yayınlar
- 18-Reddül Muhtar Sh.593 1 ci cilt nimetül islam Sh.43
- 19-Nimetül İslam Sh.97
- 20-Müsned İmamı Ahmed Ebu davut sünen 3 nolu hadis
- 21-Reddül Muhtar Sh.593
- 22- İbnu Mace sh. 304
- 23-Süneni Ebu davut 1/93

- 24- Süneni Tirmizi Cild 1 Sh.1.12
 25-İbn-i Mace Hadis No:300
 26-Süneni Tirmizi C:1 Sh.19/20
 27-Tirmizi Cild1 Sh.19
 28- İbn-u Abidin 1/355-356

Op.Dr.Ali Ha

Özgeçmişim, Tarihçe-i Hayat, Kronoloji:

İsmim Mehmet Ali Hatay, Hatay'ın Altınözü ilçesinde dünyaya geldim. Babam Rifat Hatay Annem Raziye Hatay. 2 kız kardeşim var. Bir Ablam bir kız kardeşim var. İlkokulu 3. sınıfa kadar Hatay Altınözünde okudum. 1963 Mersin Gazipaşa ilkokulundan mezun oldum. 1964 Mersin Atatürk Orta okuluna başladım ve 1968 Mersin Atatürk Ortaokulundan mezun oldum. 1969 Mersin Öğretmen Okuluna başladım. Ankara Yüksek Öğretmen Okulunda bir yıl okuduktan sonra 1971 de İstanbul Tıp Fakültesini kazandım. 1977 yılında Rize'li Emine Rakıoğlu ile evlendim. Tıp Fakültesinden 1978 yılında mezun oldum. Doktor olarak ilk görev yerim Konya'nın Hadim kazasıdır. Burada altı ay sağlık ocağı ve sağlık merkezi tabipliği yaptım. Askerlik için Kars-Ardahan Posof'a ve Damal'a gittim. 18 aylık askerlik hizmetimin sonunda tayinim Adıyaman Gölbaşı ilçesine çıktı. Buradaki 2 yıllık görevi sırasında Kaymakamlığa vekaleten, Suvarlı belediye reisliğine asaleten baktım. Daha sonra ihtisas için İstanbul Beyoğlu Hastanesi Üroloji Kliniğinde Şef ve başhekim Metin Süer ve Burhan Bağatur'un kliniğinde uzmanlık eğitimine başladım. 2 yıl sonra 1984'de uzmanlığımı İstanbul Taksim Hastanesinde (Taksim İlk Yardım Hastanesi) değerli hocam rahmetli Prof. Dr. Şevket Tuncer ve rahmetli Dr. Muhittin Okumuş'un ve Başasistanı Op.Dr.Zeki Altıparmak yanında bitirdim ve üroloji uzmanı oldum. Mecburi hizmet için 1985 Yılında Biga Devlet Hastanesinde göreve başladım. 6 sene başhekim yardımcılığı ve satın alma başkanlığı yaptım. Dönem dönem başhekimlik görevini yürüttüm. 16 senedir bu görevde bulunduktan sonra 2002 yılında tayinim Konya'ya Numune Hastanesi'ne çıktı. 2016 yılında Konya Halk Sağlığı bünyesinde evde sağlık hizmetinde görev aldım. 2018 yılında Konya Numune hastanesinden 16 sene sonra 41 yıllık meslek hayatımı bitirdim ve emekli oldum. Halen Konya Merkez SEV vakfına bağlı huzur evinde Allah Rızası için fahri doktor olarak görev yapmaktayım.

İstibra (6. Baskı) Tıbbi ve Dini bakımından İstimna (Mastürbasyon)(3. Baskı) isminde 2 kitabım vardır.

1- Tıbbi ve İslamî Yönünden İSTİBRÂ İdrardan Temizlenme (6. Baskı)

<http://www.dralihatay.com/islam>

2- Tıbbi ve dini açıdan Soru ve cevaplarla istimna (masturbasyon) (3. Baskı)

<http://www.dralihatay.com/masturbasyon1.htm>

Kitaplarıma şu adresten ulaşabilirsiniz:

<https://www.dralihatay.com/kitaplarim.html>

Sayırsız makalelerim içinde en önemlilerine şu adresten ulaşabilirsiniz:

<https://www.dralihatay.com/makaleler.html>

Rifat Abdullah, Raziye Zeyneb ve Taha Yasin adında biri kız, ikisi erkek, üç çocuk babasıyım. Büyük oğlum Bilgisayar öğretmeni, Kızım işaret dili öğretmeni ve küçük oğlum Orman yüksek mühendisidir. Hobilerim içinde kitap okumak, internette hasta sorularına cevap vermek, yurt içi ve yurt dışı gezilere katılmak en sevdiğim şeylerin başında gelir.

<https://www.dralihatay.com>

<https://www.dralihatay.com/islam>

<https://www.dralihatay.com/alihatay>

<https://www.facebook.com/dr.ali.hatay>

<https://twitter.com/DrAliHatay>

YAZILARI ve MAKALELERİ:

Penis Boyu neden önemlidir?

Genelev Gerçeđi:

Varikozel ve tedavisi:

Masturbasyon zararlı mıdır?

Erken Boşalma ve tedavisi:

Sertleşme Sorunu ve Tedavisi:

Prostat iltihabı ve Tedavisi:

Homoseksüellik ve Eşcinsellik:

Böbrek Hastalıkları:

Böbrek ve Oruç:

Tıbbi Sünnet ve Faydası:

İdrar Damlaması ve İstibra